

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De vidente sacra contemni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Quod si solum es utilis, non tamen necessarius, potes remanere, sed non obligaris. Quod si denique, re-
manendo turbas potius, quam rem Christianam pro-
moveres, peccare non fugiendo, propter malum quod
mores, nisi ex bona fide, & ignorantia esses, ut supra,
interdum excusandus. Ita Castro *ibid.* n. 3. *fin.*

Quartus Casus, De vidente sacra contempni.

Si advertas Turcam, vel infidelem militem, verbi
gratia, sacras imagines conculcare, Virgines sacras, &
sepulchra profanare, tenebis, si potes, illos cohibere, etiam
si cum vite periculo te Christianum manifestare oportet.
Sic apud eundem Bonac. loco citato num. 13. Ratio
est, quia ita exposcit Dei honor, & vera fidei indemnitas,
ut potes, inquam; nam si tua prohibitio, seu conatus
non judicentur profuturi, non est caput, unde obligeris.

§ 111. De quarto Præcepto Fidei, illam exterius
non negandi.

Connexum est hoc cum præcedente præcepto:
si enim exterius fides est confitenda, certe à
fidelium non erit exterius neganda; illud addit, quod
cum sit præceptum negativum, exposcit ut nunquam li-
ceat externis actibus negare, etiam si ceterum mente fi-
dem quis teneat; præceptum enim fidem exterius non
negandi est distinctum à præcepto nunquam negandi
interius, de quo in §. sequenti.

1. Regula universalis est hæc: Omnia illa verba, vel
actiones vitare ex hoc præcepto debemus, quæ sunt ex
se, & spectatis circumstantiis significativa interna dene-
gationis fidei, ut esset, v.g. dicere, non sum Catholicus.
Quæ verò non sunt absolute significativa internæ dene-
gationis, vel ex instituto particulari alicujus, vel per ac-
cidens, licet absolute teneamur vitare, ne demus anam
credendi aliis nos fidem negare, ex causa tamen licet
non vitare, quia tunc necessitas causæ excusabit. Ut,
v.g. uti communibus vestibus infidelium. Ratio regu-
læ, quæ ex casibus particularibus fiet clarior, est, quia
præceptum, de quo loquimur, prohibet ne exterius ne-
gemus fidem, fati id servatur per dictam regulam.

Primus Casus, De negante se esse Catholicum,
vel quid simile.

3. Certum est id licere nunquam, etiam si quis hæc,
hoc est, animo retinendi fidem, neget; siquidem id esset
absolute exterius negare. Quomodo verò aliquando ton-
gare possit, ut nomen hoc (Christianus, v.g.) apud
aliquas gentes non sit significativum religionis, sed na-
tionis, ut in India Occidentali contigisse testis est Bañez,
para. quest. 3. art. 2. d. 2. ubi nomine Christiani, intelli-
gebant Hispanum, idcirco tunc posset quis, sine morali
negare se esse Christianum, quia non negaret nisi se esse
Hispanum, quod esset leve mendacium, & si accede-
rent leges iuræ equivocationis, nec mendacium quidem
esset.

Idem dic de negante se esse Sacerdotem, Clericum,
Monachum, se adville Missam, se abstinere acarnibus
die Veneris, & his similia; hoc enim esset negare statim
vel consuetudines, & actiones suas, non verò fidem.

Secundus Casus, De vidente vestibus seu signis infidelium.

4. Ut separemus certa ab incertis; certum est pri-
mo si vestis, vel signum sint distinctiva solius nationis,
v.g. Indi, vel Mauri, posse quemlibet iis uti, ut esset
vestis Turcarum oblonga, & galerum fascia alba turbi-
natum. Ita Sanch. *lib. 1. in Dec. c. 1. a. n. 16.* Ratio est, quia
id non est negare fidem, sed ad summum profiteri se esse
talis nationis.

5. Certum sit secundo, si sint distinctiva quidem
Religionis, sed solum ad finem politicum dignoscendi

quidnam sit talis Religionis, non verò ut signum institu-
tum ad confitendam illam falsam Religionem, certum,
inquam, sit, posse quemlibet iis uti, ut esset, verbi gratia,
pileus flavi coloris, quo Romæ utuntur Hebræi. Ita
Sánchez *ibid.* num. 92. Ratio est, quia omnibus cir-
cumstantiis attentis, illarum vestium usus non est si-
gnum falsæ Religionis, sed politica illius distinctionis
dumtaxat: id quod quamvis sit quedam simulatio, po-
test ex gravi causa excusari à culpa. Immo, si quis non
intendat se fingere Judæum, verbi gratia, vel Turcam,
sed solum dissimulare se Christianum esse in eo loco ac
tempore, quo fidem suam non tenetur propagare, vide-
tur excusandus etiam sine magna causa; utitur enim iure
suo, illas vestes ex se diffrentes induendo. Ita Layman.
lib. 2. tr. 1. c. 11. n. 7.

6. Certum sit tertio, in Comædiis ad repræsentan-
dum, in vexillis ad decipiendos hostes, in spectatori-
bus ad explotandos Turcarum apparatus, & in simili-
bus, licere uti communibus vestibus, & signis ipsorum;
ita Sanch. *ibid.* n. 22. & 23. quia id non est profiteri illo-
rum sectam, sed solum mores, & politica symbola exhi-
bere. Nam pari ratione Sacerdos, Clericus, Monachus
ut incolumis evadat iter agens per loca Infidelium, po-
test suas deponere, & Infidelium usuales vestes induere,
ut à fortiori ex dictis n. 3. *ine patet.* Hæc sint certa.

7. Illud remanet incertum: An liceat uti veste in-
stituta ad profitendam falsam sectam, verbi gratia, veste
Sacerdotali Turcarum, vel vexillo ubi sit depictus
Mahometus, vel falsum idolum. Negat Azor. *p. 1. lib. 8. c. ult. quest. 4.* & Sánchez *ibid.* n. 22. & 23. etiam gravi-
ssima existente causa, quia in his apparat sectæ falsæ pro-
fessio; cum talia signa sint destinata ad exhibendum
cultum, vel obsequium auctori illius sectæ; Sed alii
merito, gravi existente causa, puta ad mortem vitan-
dam, & ad victoriam de Infidelibus reportandam, &c.
benignius loquuntur: Hanc professionem (ait Layman,
dist. lib. 2. tract. 1. cap. 11. numero 4.) & probabile fatetur
Castro *P. 1. tr. 4. disp. 1. p. 17. n. 7.* citatque Azorium, &
Coninch. falsi cultus generatim loquendo non cogimur
agnoscere, cum etiam apud Christianos ejusmodi signa, puta
Mercurii, Veneris, &c. tanquam fabulosa, ornatus gratia,
adhibeantur. Idcirco non damnare milites nostros, si iis
tanquam indifferentibus infidelium causa in bello uterentur.
Hæc Layman.

Tertius casus, De comedente carnes die vetito, ne depre-
hendantur Catholicum.

8. Catholici ne ut tales cognoscantur in hospitiiis
hæreticorum, non possunt comedere carnes die, v.g. Ve-
neris, nec Sacerdotes possunt negligere recitationem of-
ficii, si solum timeant parvum quandam irrisum hæ-
reticorum, ita Becanus apud Layman *c. num. 5.* quia hæc,
cum sit modica causa, superare non potest grave Eccle-
siæ præceptum; sed possunt si rationabiliter aliquid ma-
lum proportionatum ex gravioribus timeant. Ita Sanch.
num. 25. Layman *n. 5.* alique. Ratio hujus est, quia ex
una parte illa non sunt per se signa falsæ sectæ, cum ex
variis causis & Christiani soleant comedere carnes, &
Sacerdotes officium negligere; & ex alia, illud præ-
ceptum Ecclesiæ, ut cetera positiva præcepta, non colligat
gravi imminente periculo.

9. Hinc colligo aliquos nostros Missionantes inter
Turcas ob magnum bonum, quod sperabatur, ne depre-
henderentur, licet potuisse, (adderem libens & debuisse)
Missam non celebrare, nec audire die festo, quamvis
occulte, utcumque valuisse: id enim periculum, quod
regulariter dum agitur inter hostes imminet, exposcebat,
eventusque rem docuit; nam propter Missam, & alia si-
milia Sacerdotum propria ab infido famulo delati, ca-
ptivique facti Missionis fructu privati sunt.

10. Illud notat cum communi Layman, *l. c. num. 4.*
fas non esse Catholicis, qui occulte vivunt inter hære-
ticos; ob metum quarumcumque penarum cenam hære-
ticorum